

SLOVENSKO: NOVÝ AUTORSKÝ ZÁKON

S novým rokom došlo aj k zmenám v slovenskej legislatíve týkajúcej sa práva duševného vlastníctva. Od 1. januára 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 185/2015 Z. z. autorský zákon (ďalej len „**autorský zákon**“), ktorý v plnom rozsahu nahradil doteraz platný autorský zákon č. 618/2003 Z. z.

Novú právnu úpravu práv a povinností autorov ako aj užívateľov autorských diel si vyžiadalo najmä stále častejšie používanie autorských diel a ostatných predmetov autorskoprávnej ochrany prostredníctvom internetu. Autorský zákon zohľadnil aj medzinárodné záväzky Slovenska v tejto oblasti ako i snahu o harmonizáciu s právom Európskej únie.

Nový právny predpis prináša rozsiahle zmeny. Zamerali sme sa však na tie z nich, ktoré môžu mať vplyv na obchodné využívanie autorských diel a ostatných predmetov autorskoprávnej ochrany (výkony výkonných umelcov, audio a audiovizuálne záznamy, práva vysielateľov a práva k databáze).

1. Práva autorov

Zákon posilňuje postavenie autorov zakotvením práva autora odstúpiť od licenčnej zmluvy, ak nadobúdateľ v rozpore so svojou povinnosťou nevyužíva udelenú výhradnú licenciu dohodnutým spôsobom či v dohodnutom rozsahu. Autorovi toto právo vzniká po uplynutí jedného roka od udelenia licencie, pričom uplatnenie tohto práva je podmienené predchádzajúcou písomnou výzvou nadobúdateľa, aby v primeranej lehote od doručenia výzvy licenciu využil.

Zmena sa týka aj práva autora na slušné vyrovnanie, t.j. na odmenu pri ďalšom predaji originálu vymedzených diel. Od 1. januára 2016 sa totiž znižuje kúpna cena, z ktorej sa odmena autora a to na sumu nad 100 eur.

2. Inštitút „diela na objednávku“ a zamestnanecké dielo

V novom autorskom zákone už nenájdeme úpravu zmluvy o vytvorení diela. Namiesto nej zákon upravuje inštitút „diela na objednávku“, za ktoré sa považuje dielo vytvorené autorom na základe zmluvy o dielo podľa občianskeho zákonníka. Ak autor vytvoril dielo na objednávku, platí, že zároveň udelil súhlas na použitie diela na účel vyplývajúci zo zmluvy. Na iný účel môže byť dielo použité len so súhlasom autora.

Osobitný režim sa vzťahuje na počítačový program, databázu alebo kartografické dielo, ktoré sú predmetom objednávky. V týchto prípadoch sa totiž na dielo aplikujú ustanovenia

SLOVENSKO: NOVÝ AUTORSKÝ ZÁKON

o zamestnaneckom diele. Objednávateľ (považovaný na tieto účely za zamestnávateľa) teda vykonáva majetkové práva k dielu a je oprávnený dielo zverejniť, označiť dielo svojim (obchodným) menom, dokončiť dielo, zmeniť dielo alebo uskutočniť iný zásah do diela.

V súvislosti so zamestnaneckými dielami treba uviesť, že podľa novej právnej úpravy pojem zamestnanecké dielo zahŕňa aj dielo vytvorené tými, ktorí sú členmi riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov či štatutármi právnickej osoby, ale aj dielo vytvorené dočasne prideleným zamestnancom.

V tejto súvislosti poukazujeme na novú úpravu postúpenia výkonu majetkových práv zamestnávateľom na tretiu osobu, ktoré bolo v praxi neraz problematické. Podľa nového autorského zákona môže zamestnávateľ postúpiť tretej osobe právo výkonu majetkových práv autora, ak nie je dohodnuté inak. A teda už nemusí najprv získať súhlas zamestnanca s takýmto postúpením výkonu práv.

3. Kolektívna správa práv

V oblasti kolektívnej správy práv považujeme za podstatné spomenúť zavedenie nových typov zmlúv. Konkrétne ide rozšírenú hromadnú licenčnú zmluvu a multiteritoriálnu hromadnú licenčnú zmluvu. Rozšírenou hromadnou licenčnou zmluvou organizácia kolektívnej správy udeľuje súhlas na použitie diel aj tých nositeľov práv, ktorých nezastupuje, a to až do doby, kým zákonom stanoveným spôsobom nevylúčia kolektívnu správu svojich práv. V prípade multiteritoriálnej hromadnej licenčnej zmluvy na on-line použitie hudobných diel ide o zmluvu, ktorou organizácia kolektívnej správy udeľuje súhlas na použitie viacerých hudobných diel vzťahujúc sa na územie viac než jedného členského štátu, a to vyhotovením rozmnoženiny hudobných diel on-line a verejným prenosom hudobných diel on-line.

4. Ďalšie zmeny, ktoré prináša nový autorský zákon

Autorský zákon ďalej rozširuje definíciu autora. Po novom sa za autora považuje aj osoba, ktorej meno je uvedené na diele alebo ktorej meno je vo vzťahu k dielu uvedené obvyklým spôsobom ako označenie autora, a to kým nie je preukázaný opak.

Novým autorským zákonom sa tiež zavádzajú ďalšie výnimky a obmedzenia majetkových práv autorov. Ide napr. o karikatúry, paródie, prípady požitia diela prostredníctvom koncového zariadenia, použitia architektonického diela, použitia diela pri oprave a ukážke zariadenia a náhodnom použití diela. Autorský zákon navyše definuje účely použitia, pri ktorých sú výnimky a obmedzenia autorského práva prípustné (vzdelávacie, vedecké a kultúrne účely či náboženské obrady).

Pozitívnymi zmenami sa javia predovšetkým prezumpcia súhlasu zamestnanca na použitie zamestnaneckého diela a odstránenie požiadavky, aby zamestnávateľ získal pred postúpením

SLOVENSKO: NOVÝ AUTORSKÝ ZÁKON

výkonu jeho majetkových práv súhlas zamestnanca. Ďalšie dopady nového autorského zákona ukáže jeho každodenné používanie v praxi.

bpv BRAUN PARTNERS

Europeum Business Center,

Suché mýto 1

SK-811 03 Bratislava

Tel.: (+421) 2 33 888 880

www.bpv-bp.combratislava@bpv-bp.com

Tento materiál je rozosielaný obchodným partnerom a zamestnancom spoločnosti. Ďalšia distribúcia alebo kopírovanie akýchkoľvek častí bez predchádzajúceho súhlasu nie je povolená. Naším úmyslom je upozorniť na témy, ktoré sú v súčasnosti zaujímavé, nie však poskytovať úplnú analýzu týchto tém.

Užívatelia by si k uvedeným informáciám mali vždy vyžiadať príslušné profesionálne služby. Spoločnosť nepreberá akúkoľvek zodpovednosť za konanie alebo zdržanie sa konania na základe informácií obsiahnutých v tomto materiáli.